Prošlo je jedanaest godina od priznja Hrvatske od strane Europske unije. 1992. godina započela je pozitivnim očekivanjima.. Rat je bio pri kraju. Istina Bog dio Hrvatske je još bio pod okupacijom dijela Srba. Međutim, priznanje Hrvatske je ukazivalo da će se «stvari složiti». Dnevni problemi, ma koliko bili bremeniti, nisu mogli umanjiti očekivanja.

Osamostaljenje i priznanje hrvatske države bio je garant da će se nakon toliko stoljeća Hrvatska pojaviti kao subjekt u međunarodnim odnosima. Drugim rječima, smatralo se da ćemo sami odlučivati o svojoj budućnosti. Europska unija uvijek je bila promatrana kao zajednica država u kojima se vodi računa o socijalnim čimbenicima. Prema tome, ništa nije stajalo «na putu» ostvarenja demokratske i slobodne države sa primjerenim socijalnim politikama. Ustav je svojim odredbama «garantirao» da nacioanalno i socijalno nije tek fraza i «opijum naroda».

Danas znamo da su stvari krenule dugim pravcem. Oni koji su ukazivali na greške u «koracima» bivali su katastrofičari. Poneki - jugonostalgičari. Bili smo čudo iako je svakim danom destrukcijom Hrvatska bivala sve više osiromašena. Dovoljno je pročitati govor Predsjednika Hrvatske dr. Franje Tuđmana iz 1994. godine da se vidi razlika između proklamiranog i ostvarenog (Vidi moj rad: «Ekonomska politika za 1995. godinu»).

Danas znamo da je Hrvatska u ozbiljnim društvenim i, konzekventno tome, ekonomskim problemima. Broj stupnjeva slobode se i dalje dnevno smanjuje. Autonomnost ekonomske politike je, najblaže rečeno, upitna.

Građani Hrvatske su željeli živjeti u slobodnoj zemlji. Građani Hrvatske su željeli da im putovnica predstavlja dokument koji će s ponosom pokazivati u inozemstvu. Znamo da nema ništa od toga. Znamo da nam je ugled u svijetu zanemariv. Susjedna nam Slovenija je, u istom vremenu, uspjela postići značajne rezultate i Slovenci su s punim pravom ponosni na svoju zemlju. Zar je moguće da su oni više želili samostalnu državu od nas Hrvata? Odgovor mi nije pozdnat. Ocjenjujem li prema rezultatima tada moram priznati da su Slovenci odista žarko želili svoju «deželu». Prema rezultatima Hrvati je nisu želili i ponekad se stiče utisak kao da nam se ona dogodila.

Na socijalnom planu stvari su jednako zabrinjavajuće. Od socijalne sigurnosti u samoupravnom sustavu, ma kako je bilo manjkavosti, Hrvatska je danas do te mjere individualizirala rizik da je teško govoriti o socijalnoj odgovornosti države. Naime, ovo ne treba čuditi ako se ima u vidu da je broj penzionera i nezaposlenih veći od broja zaposlenih. Kada bi se mjerilo odnos produktivnog i izdržavanog stanovništva stvari bi bile neuporedivo gore. Sve u svemu manje od trećine građana Hrvatske radi. U tim uvjetima nije moguće govoriti o socijalnom programu.

Novi izbori znače i novu šansu. U Hrvatskoj to se nije dogodilo 3. siječnja 2003. godine. Stvari su se nastavile u vektorskom smislu. Postavlja se pitanje da li je moguće da do promjena dođe. Scenariji koji su na djelu ne opravdavaju takva očekivanja. HDZ želi ponovno vlast. Zaboravio je što je učinio. Zaboravio je da su temeljne destrukcije učinjene baš u vrijeme HDZ-a. SDP će vjerojatno izgubiti vlast. Naprosto je napostio socijalnu funkciju koja ga je trebala obilježiti kao subjekta i političku opciju. Obje stranke će poraditi na smirivanju biračkog tjela jer su daleko najbolje organizirane stranke. Što manji broj birača izađe na izboru to bolje po spomenute dvije

stranke.

Iskorak koji je moguć jest jasno profiliranje Hrvatske kao zemlje u kojoj će hrvatska država značiti demokratsku, nezavisnu i socijalno odgovornu državu. Takav pristup se još uvijek ne nazire. Svi su prema danom trenutku i nacionalni i socijalni. Bila bi uvreda da se svakoj stranci ne prizna demokratski pristup. To što je svakim danom sve gore. To što mladi ne žele ostati u Hrvatskoj. To što u Hrvatskoj obrazovani ljudi rade i predstavljaju multinacionalne tvrtke u Hrvatskoj pri čemu pokazuju zadivljujuće rezultate.- nikoga ne zabrinjava. Umjesto jedinstvenog sustava u Hrvatskoj djeluje cijeli niz sustava (slojeva) koji djeluju sukladno svojim strukturama i zadanim ciljevima. U Hrvatskoj je problem konstrukcije sustava a ne njegovo eventualno poboljšanje. Naprosto eventualna «poboljšanja» znače nepotrebno trošenje ionako oskudnih resursa.

Zaključno želim naglasiti da je potrebno odlučno poraditi na drugačijoj Hrvatskoj ako želimo da se stvari počnu mjenjati. I opet sugeriram da učimo od Slovenaca. Oni su usprkos svim ograničenjima učinili rezultat na koji mogu biti ponosni. I upravo na način kako su to učinili Slovenci ja se zalažem za nacionalno i socijalno. Mali smo da bi mjenjali svijet ali, pretpostavljam, dovoljno odgovorni da stvaramo bolju budućnost našoj djeci. Dosadašnji rezultati ne opravdavaju ova moja očekivanja.